

persona sua hoc idem juravit sacramentum. Actum Parisius in præsentia domini Daimberti Senonensis, et Radulfi Turonensis, archiepiscoporum; domini quoque Ivonis Carnotensis episcopi, Humbaldi Antissiodorensis episcopi, Joannis Aurelianensis episcopi, Gualonis Parisiensis episcopi, Manasse Meldensis episcopi, Baldrici Noviomensis episcopi, Lamberti Atrebatensis episcopi, Humberti Silvanectensis episcopi: abbatum quoque, Adæ Parisiensis, Olrici similiter Parisiensis, Rainaldi de

APRATO sancti Germani Parisiensis, Rainoldi nihilo minus Stampensis: archidiaconorum etiam quamplurium, et honorabilium clericorum, et laicorum, non parva multitudine inibi consistentium.

Taliter itaque ex apostolicæ sedis auctoritate incorporatus est Philippus rex Francorum sanctæ catholicæ Ecclesiæ matri suæ IV Nonas Decembris, indictione XIII, anno autem Dei Christi 1104, pontificante vero in sede Romana Paschali papa II, anno sexto.

PHILIPPI REGIS

DIPLOMATA DUO.

I.

Sigillum Philippi regis de Sancto Germano. — Ad augmentum foundationis cellæ S. Germani in Laia nova concedit prædia.

(Anno 1072.)

[MARTENE, *ampl. Collect.*, I, 490, ex chartario Columbensi.]

In nomine sanctæ et individuæ Trinitatis, Patris videlicet, et Filii, et Spiritus sancti. Amen.

Ego PHILIPPUS gratia Dei Francorum rex. Notificari volo tam præsentibus quam ætati posterorum, quatenus avus noster Robertus rex in honore Dei et Sancti Germani apud silvam quæ Laia vocatur, quoddam construxerunt monasterium, adhibitis necessariis ibidem servientium fratrum. Pater vero meus, videlicet rex Henricus, qui post eum Galliarum rexit imperium, concessis omnibus quæ ille dederat, plura tribuendo locum amplificavit. Ego igitur, ut essem particeps tanti beneficii, supradicto monasterio et monachis Columbensibus eodem in loco Deo famulantibus, dedi omnem decimam vini et annonæ meæ, quæ pertinent ad cellarium vel granarium Pissiaci, videlicet de *Trel*, et de *Charla vana*, et de ipso Pissiaco; decimam etiam *Alvers* vini et annonæ et leguminum, et avenæ undecumque sit. Similiter dedi omnem decimam annonæ meæ et avenæ, leguminum de Aquilina, et omniū cremen-
torum meorum, quæ facta fuerunt in ea. Molendinum etiam Filioli-curtis dedi et terram *Gaudine*. Brancas etiam de Laia quantum necesse fuerit ad focum monachorum, necnon et mortuum lucum
quantum sufficit ad usum monachorum, et hospitem suorum, et pasturam totam pecoribus monachorum, et etiam hospitem suorum. Dedi etiam vivum nemus quantum fuerit necessarium ad ædificia monachorum, vel nova facienda vel reparanda. Gauterium quoque quemdam (2) collibertum meum, et omnem ejus posteritatem, et apud Rivoldicurtem quinque hospites prædicto loco beati Germani con-

(2) Colliberti nec servi erant nec liberi, sed medium quemdam inter utrosque statum tenebant, ita

B tuli. Et ne memoria deleteretur hujus beneficii, litteras inde fieri præcepi, quas ipse propria manu firmavi. Testes supradictæ dationis subtitulari præcepi. Considerans vero quod de die in diem in pluribus hominum refrigerat charitas et abundat iniquitas, hæc omnia in sigilli mei præsidio et tuitione subscribi feci, ut qui post nos venerint, sciant quæ pro animæ meæ, et antecessorum meorum redemptione monachis Columbensibus Deo et sancto Germano servientibus concessi vel dedi.

Actum publice Parisius XII Kalendas Junii, regnante rege Philippo, XIII regni sui anno.

S. Goiffredi Parisiensis episcopi.

S. Hugonis comitis Mellenti.

S. Simonis de Monteforti.

S. Guidonis de Monte-Leherii.

S. Hugonis de Puteolo.

S. Ivonis comitis.

S. Willelmi Albani.

S. Gauterii.

S. Garnerii.

S. Fromondi fratris ejus.

S. Goisfredi filii Nivardi.

S. Nizardi fratris ejus.

S. Hugonis filii Gauterii de Pissiaco.

S. Walterii infantis fratris ejus.

II.

Philippus I rex Francorum jubet bona episcoporum Carnutensium defunctorum intacta servari.

(Anno 1105.)

[ACHERY, *Spicil.* III, 296.]

In nomine sanctæ et individuæ Trinitatis, Amen. Philippus Dei gratia Francorum rex.

Notum fieri volumus universis in Regno Francorum per futura tempora successuris, quod domnus Ivo sanctæ Carnotensis Ecclesiæ venerabilis episcopus humilli devotione celsitudinem nostræ serenitatis adierit, obnixè deprecans ut pravam consuetudinem tamen ut propius ad servos quam ad liberos accederent.

in domibus episcopalibus ejusdem Ecclesiæ a comite A Henrico cognomine Stephano, et Adela uxore ejus, concessione filiorum suorum Willelmi, Theobaldi, Odonis. Stephani, remissam et libertatem prædictis domibus et rebus in eisdem collectis a prædictis comitibus donatam concederemus, et nostra pragmatica sanctione firmaemus.

Cujus pio desiderio assentientes, et æquissimæ postulationi aurem inclnantes, secundum tenorem scripti, quod de prædictis rebus prætaxati comites fieri decreverunt, nostræ majestatis auctoritate res prætaxatas a prava consuetudine liberamus, domum scilicet, et domus ejusdem ferrum, plumbum, vitrum, lignum, lapides, cæteramque suppellectilem, scilicet tabulas, scamna, scabella, vasa vinaria, lectos, necnon coquinas et horrea, granaria, cellaria, B torcularia, furnos, furnorumque domos, sive in urbe, sive extra urbem, silvas ut non vendantur, nec succidantur, nec dentur; annonam quoque, vinum,

ionum, oves, et boves, et cætera animalia, omniaque reliqua mobilia, quæ congregata, vel collecta fuerint, sive in urbe, sive extra urbem, ante obitum, vel discessum episcopi cujuslibet, intacta manere firmamus: illis profutura quibus episcopus reservare, vel donare, seu per se, seu per œconomum suum decreverit, ut majores personæ Ecclesiæ, si id episcopo aliqua occasione prævento facere non licuerit. Concedimus etiam ut exactio, quæ defunctis episcopis, vel discedentibus fieri solet in servientes episcopi vel rusticos, de cæterò numquam fiat.

Hec omnia sicut a prædictis comitibus concessum est et firmatum, et nos, ut prædictum est, concedimus, et per pragmaticam sanctionem nostram firmamus testificante [testificato] caractere nostri nominis, et sigillo nostræ majestatis.

Philippus Dei gratia Francorum rex.

Actum et confirmatum Paris. anno Dominicæ Incarnationis 1105, anno vero regni nostri XLVI.

PHILIPPI I REGIS

EPITAPHIUM TRIPLEX.

(DUCHESSNE, *Historiæ Francorum Scriptores*, tom. IV, 167.)

I.

Ex veteri libro ms. D. Alex. Petavii senatoris Parisiensis.

Septem milleno centum simul adde resecto,
Tuncque scies annum, Regem subisse Philippum
Ingressum mortis diræ nulli renuentis,
Augusto quartas Orbi signante Calendas,
In feria dicta Sylvestri dobmate quarta.

II.

Ex alio ejusdem domini Petavii codice.

Francorum summus latet hac tellure Philippus,
Rex fuit hic magni progenies Priami.
Corpore procerus, vultu stellante serenus
Imperio species congrua Romuleo.
Strenuus in bellis, regni defensor aviti,
Sellers consilio, providus eloquio.
Insignis pietate, trucis coercitor iræ,
Verbis jocundus, manibus et placidus

C Augusti ternis conscendit in ætra Kalendis,
Annis sceptrum novem vigies et bis agens.

III.

Rex fueram prædives opum, linguaque disertus,
Progenies regum, virtute potens, genus altum.
Gloria magna mihi, qua tenditur æmula virtus.
Hac tumulatus humo naturæ debita solvi,
Ac cinis in cinerem sensi datus ecce quid essem.
Heus! quid honor, quid opes, quid gloria, quidve
[potestas?

Ast petii, Benedicte, tuam specialius ædem,
Ætheream concede rogo precibus mihi sedem.
Julius exactis dum lucibus iret ad assem,
D Spiritus Augustas cessit meus ante Kalendas.
Qui legis hæc, meritam minui mihi Judicis iram
Exige sed precibus faveas his, Christe Redemptor.